

20 lat Polski w NATO

North Atlantic Treaty Organization (NATO) – Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego łącząca państwa Ameryki Północnej i Europy. Cele Sojuszu można podzielić na dwie grupy: wojskowe i niewojskowe. Cele wojskowe to: wspólne działanie państw członkowskich w służbie bezpieczeństwa i pokoju, stabilizacja sytuacji politycznej w regionach zagrożonych konfliktami i zapewnienie bezpieczeństwa państwom członkowskim. Cele niewojskowe to: zachowanie wolności, wspólnego dziedzictwa i cywilizacji narodów państw członkowskich oraz rozwiązywanie konfliktów gospodarczych.

Przemiany demokratyczne 1989 roku pozwoliły Polsce na samodzielne zdefiniowanie własnej polityki bezpieczeństwa. Po rozwiązaniu Układu Warszawskiego (w 1991 roku) Polska rozpoczęła czynne działania dyplomatyczne zmierzające do uzyskania członkostwa w NATO. Wymagało to jednak spełnienia warunków stawianych przez Sojusz dotyczących modernizacji armii oraz zapewnienia cywilnej kontroli nad nią, przejścia na nowy system łączności i nowe sposoby dowodzenia oraz wdrożenia zmian organizacyjnych na wzór zachodni. Wszystkie te zmiany

miały pomóc w osiągnięciu kompatybilności polskich sił zbrojnych z armiami zachodu. Następnym krokiem w drodze do NATO było przystąpienie (2 lutego 1994 roku) do programu „Partnerstwo dla Pokoju”, który był formą sprawdzianu i wiązał się ze ścisłą współpracą z NATO w zakresie planowania obronnego, wspólnych ćwiczeń i manewrów oraz uczestnictwa w misjach pokojowych NATO. Program umożliwił także wymianę na dużą skalę oficerów i żołnierzy z obydwu stron.

Wszystkie działania wojskowe i dyplomatyczne Polski spowodowały spełnienie wstępnych wymagań Sojuszu i w lipcu 1997 roku Polska została zaproszona do negocjacji na temat uzyskania członkostwa w NATO. Po ich zakończeniu umowa międzynarodowa o wstąpieniu Polski do NATO została ratyfikowana przez parlamenty 16 państw członkowskich, a następnie ratyfikował ją polski Sejm. Po dwóch kolejnych latach zabiegania o akces w NATO (w styczniu 1999 roku) sekretarz generalny NATO Javier Solana wystosował oficjalne zaproszenie do członkostwa w Sojuszu. W marcu 1999 roku, w miejscowości Independence w USA, minister spraw zagranicznych RP Bronisław Geremek przekazał na ręce sekretarza stanu USA akt przystąpienia Polski do Traktatu Północ-

Wejście do NATO Polski, Węgier i Czech 1999, podpisywanie Traktatu przez Bronisława Geremka. Od lewej: Madeleine Albright (amerykańska Sekretarz Stanu), Jan Kavan (minister spraw zagranicznych Republiki Czeskiej), Janos Martonyi (minister spraw zagranicznych Węgier), Bronisław Geremek (minister spraw zagranicznych Polski)

noatlantyckiego. Z tą chwilą Polska stała się formalnie stroną Traktatu Waszyngtońskiego i członkiem NATO¹. 12 marca 1999 roku, wraz z Polską, do NATO wstąpiły także Czechy i Węgry, jako pierwsze kraje z dawnego bloku wschodniego.

Od momentu dołączenia Polski do NATO na obszarze naszego kraju uruchomiono następujące struktury sojusznicze:

- MNC NE (Wielonarodowy Korpus Północ-Wschód w Szczecinie) – 1999;
- JFTC (Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO w Bydgoszczy) – 2004;
- 3NSB (3 Batalion Łączności NATO w Bydgoszczy) – 2010;
- MP COE (Centrum Ekspertyz Policji Wojskowej NATO w Bydgoszczy) – 2013;
- NFIU (Jednostka Integracji Sił NATO w Bydgoszczy) – 2015;
- CI COE (Centrum Ekspertyz Kontrwywiadu NATO w Krakowie) – 2017;
- MND NE (Wielonarodowa Dywizja Północ-Wschód w Elblągu) – 2017².

Biblioteka Główna WAT, włączając się w obchody 20-lecia Polski w strukturach NATO, przygotowała wystawy

¹ *Polska droga do NATO*, (on-line), https://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/szczyt_nato_2016/polska_w_nato/polska_droga_do_nato [dostęp 24.04.2019].

² *20 lat Polski w NATO*, (on-line), <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/20-lat-polski-w-nato2> [dostęp 24.04.2019].

dotyczące zarówno jubileuszu z okazji 20 lat obecności Polski w NATO, jak również z okazji 70. rocznicy powstania NATO.

Wystawa pt. „70 lat NATO: 1949–2019” przedstawia w skrócie historię powstania NATO, a także krótkie charakterystyki państw założycielskich oraz państw przyjętych w latach 1954–1999 oraz 2004–2017.

Wystawa pt. „20 lat Polski w NATO. Misje i Operacje Polaków w ramach NATO”, przedstawia wybrane misje i operacje Polaków, m.in.: w Afganistanie, Iraku, Bośni i Hercegowinie, Macedonii oraz Kosowie, na przestrzeni dwóch dekad aktywności Polski w ramach NATO.

Netografia:

- *Polska droga do NATO*, https://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/szczyt_nato_2016/polska_w_nato/polska_droga_do_nato [dostęp 25.04.2019].
- *Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego*, http://www.wosna5.pl/polska_w_nato [dostęp 25.04.2019].
- *NATO: sojusz bezpieczeństwa Polski [Nieskończenie Niepodległa]*, <https://histmag.org/NATO-sojusz-bezpieczenstwa-Polski-Nieskonczenie-Niepodlegla-17825/2> [dostęp 25.04.2019].
- *20 lat Polski w NATO*, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/20-lat-polski-w-nato2> [dostęp 25.04.2019].

**Mariola Nawrocka
Iwona Piwońska**

Wojskowa
Akademia
Techniczna

20 LAT POLSKI W NATO

Wystawy okolicznościowe
w Bibliotece Głównej WAT